

Program Wychowawczo - Profilaktyczny

**Szkoła Podstawowa nr 13
im. H. Wagnera w Będzinie**

*„Wielkie sukcesy są możliwe”
H. Wagner*

Spis treści:

- I. Wstęp
- II. Akty prawne
- III. Misja szkoły
- IV. Wizja szkoły
- V. Sylwetka absolwenta
- VI. Strategia wychowawcza szkoły/zadania
szkoły w obszarze wychowania
- VII. Ceremoniał i tradycje szkoły
- VIII. Tryb postępowania w trudnych sytuacjach
- IX. Zasady ewaluacji

I. Wstęp

Celem szkoły jest wspomaganie wszechstronnego rozwoju dziecka w sferze emocjonalnej, intelektualnej, społecznej i zdrowotnej.

Program wychowawczo - profilaktyczny szkoły zostały opracowane po wcześniejszym rozpoznaniu potrzeb uczniów, oczekiwań rodziców oraz nauczycieli. Zostały one oparte na misji i wizji szkoły. Programy opisują treści i działania skierowane do uczniów, nauczycieli i rodziców związane z realizacją misji wychowawczej szkoły oraz zadań w zakresie wychowania i opieki. Szkoła oraz poszczególni nauczyciele są zobowiązani do podejmowania działań mających na celu zindywidualizowane wspomaganie rozwoju każdego ucznia dostosowanie do jego potrzeb i możliwości.

II. Akty prawne

Do głównych aktów prawnych związanych w różnym zakresie z konstruowaniem programu wychowawczo – profilaktycznego należą:

Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. z 1997 r. nr 78, poz. 483 ze zm.).

Konwencja o Prawach Dziecka, przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych z 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. nr 120, poz. 526).

Ustawa z 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (tekst jedn.: Dz.U. z 2017 r. poz. 1189).

Ustawa z 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn.: Dz.U. z 2016 r. poz. 1943 ze zm.).

Ustawa z 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz.U. z 2017 r. poz. 59).

Ustawa z 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tekst jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 487).

Ustawa z 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 783).

Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (tekst jedn. Dz.U. z 2017 r. poz. 957).

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2015 r. poz. 1249)

Szkolne Akty Prawne (Statut, regulaminy)

Programy narodowe i krajowe:

1. Narodowy Program Zdrowia
2. Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
3. Krajowy Program Zapobiegania Narkomanii
4. Program Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przeszłości wśród Dzieci i Młodzieży
5. Narodowy Program Zdrowia
6. Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
7. Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie

II. Misja szkoły

Jesteśmy szkołą, która:

- Zapewnia wszechstronny rozwój osobowości uczniów.
- Rozwija zainteresowania sportem i aktywnym stylem życia.
- Promuje postawy wzajemnego szacunku i pomocy innym.
- Wspomaga rodzinę w procesie wychowania.
- Jest przyjazna dla ucznia, rodziców i nauczycieli.

III. Wizja szkoły

Pragniemy, żeby w naszej szkole panowała atmosfera przyjaźni i wzajemnej akceptacji. Dokładamy wszelkich starań, aby uczeń czuł się pewnie i bezpiecznie.

V. Sylwetka absolwenta

Nasz absolwent:

8. Ma poczucie własnej godności i wartości.
9. Potrafi dokonywać samooceny i organizować własne uczenie się.
10. Zdobytą wiedzę i umiejętności potrafi zastosować w praktyce.
11. Jest dobrze przygotowany do następnych etapów szkolnictwa.
12. Potrafi odróżnić dobro od zła w oparciu o uniwersalne wartości.
13. Posiada umiejętności skutecznego porozumiewania się oraz rozwiązywania problemów w twórczy sposób.
14. Rozumie potrzeby innych i potrafi z nimi współpracować.
15. Jest asertywny, tolerancyjny, otwarty na innych, szczerzy i wrażliwy.
16. Cechuje się kulturą i odpowiedzialnością.
17. Szanuje wielowiekowe dziedzictwo kulturowe.
18. Dbą o swój rozwój fizyczny, zdrowie i otoczenie.

VI. Strategia wychowawcza szkoły / zadania szkoły w obszarze wychowania

1. Przeciwdziałanie i zapobieganie uzależnieniom, osłabienie czynników ryzyka i wzmacnianie czynników chroniących.
2. Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa dzieci w szkole i poza nią.
3. Kształtowanie kultury osobistej, w tym kultury języka uczniów.
4. Rozpoznawanie zagrożeń sprzyjających marginalizacji dziecka (np. z powodu ubóstwa, niepełnosprawności, narodowości) i podejmowanie działań zapobiegających temu zjawisku.
5. Promocja zdrowego stylu życia z uwzględnieniem aktywności kulturalnej i sportowej dzieci i młodzieży.
6. Kształtowanie postawy tolerancji i akceptacji dla innych uczniów w oparciu o dialog i współdziałanie.
7. Rozwijanie uzdolnień i zainteresowań uczniów. Rozbudzanie potrzeby uczenia się i samodoskonalenia.
8. Kształtowanie postaw społecznych opartych na poszanowaniu prawa każdego człowieka do odmienności poglądów – wyboru dróg życiowych i kreatywnego myślenia.
9. Kształtowanie umiejętności i postaw uczniów umożliwiających im poznawanie świata, wspomaganie ich samodzielności uczenia się, inspirowanie do wyrażania własnych myśli i przeżyć.
10. Budowanie systemu wartości chroniących tożsamość narodową – duma z Ojczyzny.
11. Propagowanie edukacji medialnej, czyli wychowanie uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania z mediów.
12. Przygotowanie do racjonalnych zachowań w obliczu zagrożeń społecznych; ratownictwo w nagłych stanach zagrożenia życia.

VII. Ceremoniał i tradycje szkoły

1. Uroczyste rozpoczęcie roku szkolnego.
2. Dzień Edukacji Narodowej.
3. Ślubowanie klas pierwszych.
4. Pasowanie na czytelnika.
5. Sprzątanie Świata.
6. Dzień Chłopca.
7. Europejski Dzień Języków.
8. Dzień Pluszowego Misia.
9. Dzień Życzliwości.
10. Święto Niepodległości.
11. Andrzejki.
12. Mikołajki.
13. Jasełka
14. Wigilie klasowe.
15. Bale noworoczne.
16. Walentynki.
17. Dzień Kobiet.
18. Dzień Patrona Szkoły.
19. Święto Wiosny.
20. Rocznica uchwalenia Konstytucji 3 Maja
21. Dzień Ziemi.
22. Spotkania z absolwentami szkoły.
23. Dzień Otwarty Szkoły.
24. Dzień Rodziny /Babci, Dziadka, Matki, Ojca/.
25. Dzień Dziecka.
26. Zakończenie roku szkolnego.
27. Wycieczki klasowe.
28. Spotkania społeczności szkolnej organizowane doraźnie w miarę potrzeb.
29. Organizowanie konkursów.

IX. Tryb postępowania w trudnych sytuacjach.

W przypadku, gdy uczeń został przyłapany na paleniu papierosów na terenie Szkoły, nauczyciel / wychowawca:

- powiadamia wychowawcę ucznia,
- zapisuje uwagę w zeszycie uwag,
- przeprowadza rozmowę wychowawczo – ostrzegawczą z uczniem,
- wychowawca ucznia zawiadamia o tym fakcie rodziców lub prawnych opiekunów,
- jeżeli zachowanie ucznia nie ulegnie zmianie, wychowawca informuje o tym pedagoga/psychologa szkolnego,
- w sytuacji wielokrotnego powtarzania się w/w zachowania ucznia i braku chęci poprawy, pedagog/psycholog powiadamia Policję i Sąd Rodzinny.

W przypadku, gdy nauczyciel/ wychowawca podejrzewa, że na terenie Szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu, narkotyków lub innych środków odurzających:

- powiadamia wychowawcę ucznia, pedagoga/psychologa i dyrektora Szkoły,
- sporządza notatkę,
- wychowawca lub pedagog/psycholog odizolowuje ucznia od reszty klasy (ze względów bezpieczeństwa nie pozostawia go bez opieki, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożone jego życie ani zdrowie),
- wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa Pogotowie Ratunkowe w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia ucznia i udzielenia mu pomocy medycznej (na koszt rodziców lub opiekunów prawnych),
- wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa rodziców lub opiekunów prawnych ucznia, w celu niezwłocznego odebrania go ze Szkoły. W sytuacji gdy rodzice lub prawni opiekunowie odmówią odebrania dziecka, o jego pozostaniu w Szkole czy też przewiezieniu do placówki służby zdrowia lub przekazaniu go do dyspozycji funkcjonariuszy policji – decyduje lekarz w porozumieniu z dyrektorem Szkoły,
- wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa policję, gdy uczeń jest agresywny bądź swoim zachowaniem daje powód do zgorszenia albo zagraża życiu lub zdrowiu innych osób i gdy rodzice lub prawni opiekunowie ucznia odmawiają przyjęcia do Szkoły,
- w sytuacji wielokrotnego powtarzania się w/w zachowań u ucznia, który nie ukończył 17 lat, pedagog/psycholog powiadamia Policję (ds. nieletnich) i Sąd Rodzinny,
- jeżeli uczeń ukończył 17 lat, pedagog/psycholog w każdym w/w przypadku powiadamia Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji
- pedagog/psycholog informuje rodziców lub prawnych opiekunów ucznia o postępowaniu, jakie mogą podjąć oni wobec dziecka (badania, leczenie, terapia).

W przypadku, gdy nauczyciel/ wychowawca podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyki:

- powiadamia wychowawcę ucznia, pedagoga/psychologa i dyrektora Szkoły,
- wychowawca lub pedagog/psycholog odizolowuje ucznia (nie wolno pozostawić go samego aby nie zniszczył substancji),
- wychowawca lub pedagog/psycholog (w obecności innej osoby) żąda, aby uczeń przekazał mu tę substancję i pokazał zawartość torby szkolnej, kieszeni ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenia. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia,
- wychowawca lub pedagog/psycholog zabezpiecza przekazaną substancję jako dowód,
- wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa rodziców lub prawnych opiekunów ucznia do natychmiastowego stawiennictwa w szkole, (przybyli do Szkoły rodzice nie mogą zabrać dziecka do domu, ponieważ Policja musi wykonać odpowiednie czynności),
- wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa Policję w sytuacji, gdy uczeń odmawia przekazania substancji i pokazania zawartości teczki, kieszeni ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenia,
- W sytuacji, gdy uczeń dobrowolnie wyda substancję, wychowawca lub pedagog/psycholog, po odpowiednim zabezpieczeniu, bezzwłocznie przekazuje ją na Policję w celu dokonania ekspertyzy,
- nauczyciel, wychowawca i pedagog/psycholog sporządzają notatkę ze zdarzenia wraz z własnymi spostrzeżeniami.

W przypadku, gdy nauczyciel/wychowawca znajduje na terenie Szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk:

- zachowując środki ostrożności zabezpiecza substancję,
- stara się ustalić do kogo należy w/w substancja,
- powiadamia o zaistniałym zdarzeniu dyrektora Szkoły i pedagoga/psychologa,
- nauczyciel lub pedagog/psycholog wzywa Policję,
- przekazuje Policji substancję i informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

Postępowania nauczyciela/wychowawcy wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego lub przestępstwa:

- udziela pierwszej pomocy, bądź wzywa lekarza – w przypadku, gdy ofiara doznała obrażeń,
- powiadamia wychowawcę ucznia, pedagoga/psychologa i dyrektora Szkoły,
- wychowawca lub pedagog/psycholog powiadamia rodziców lub prawnych opiekunów ucznia,

- wychowawca lub pedagog/psycholog wzywa Policję – w przypadku, kiedy istnieje konieczność zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków,
- nauczyciel, wychowawca i pedagog/psycholog sporządzają szczegółową notatkę.

W przypadku, gdy uczeń dokona na terenie Szkoły czynu karalnego lub przestępstwa (rozbój, uszkodzenie ciała, kradzież, itp.) nauczyciel/wychowawca:

- powiadamia dyrektora Szkoły oraz pedagoga/psychologa i przekazuje im sprawcę pod opiekę (o ile jest znany i przebywa na terenie Szkoły),
- powiadamia wychowawcę ucznia,
- wychowawca/dyrektor powiadamia rodziców/opiekunów ucznia,
- ustala okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia, sporządza szczegółową notatkę,
- zabezpiecza ewentualne dowody przestępstwa lub przedmioty pochodzące z przestępstwa w celu przekazania ich Policji,
- przekazuje sprawcę (o ile jest znany i przebywa na terenie Szkoły) pod opiekę dyrektorowi lub pedagogowi/psychologowi
- powiadamia rodziców lub prawnych opiekunów ucznia- sprawcy,
- pedagog/psycholog każdorazowo powiadamia Policję lub Sąd Rodzinny (w formie informacji) w sytuacji, gdy uczeń – sprawca nie ukończył 17 lat lub sprawca nie jest uczniem Szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana,
- pedagog/psycholog powiadamia Policję lub Prokuratora w przypadku ucznia – sprawcy, który ukończył 17 rok życia, dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji,
- pedagog/psycholog niezwłocznie powiadamia Policję – w przypadku, gdy sprawa jest poważna lub sprawca nie jest uczniem Szkoły i jego tożsamość jest nieznaną, dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

W przypadku, gdy pracownik Szkoły uzyska informację, że uczeń, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd, bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, powinien:

- przekazać uzyskaną informację wychowawcy ucznia,
- wychowawca informuje o fakcie pedagoga/psychologa, dyrektora Szkoły,
- wychowawca wzywa rodziców lub prawnych opiekunów ucznia, przeprowadza rozmowę z nimi oraz uczniu w ich obecności, sporządza notatkę. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,
- w wypadku braku współpracy rodziców lub prawnych opiekunów ucznia ze Szkołą i dalszych informacjach o demoralizacji ucznia, pedagog/psycholog

pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tej instytucji.

W przypadku, gdy uczeń uchyla się od obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki wychowawca klasy:

- wzywa rodziców lub prawnych opiekunów ucznia (jeżeli nie zgłaszają się do szkoły pomimo wezwań, sporządza na ten temat notatkę i powiadamia pedagoga/psychologa),
- przeprowadza rozmowy z rodzicami lub prawnymi opiekunami oraz uczniem w obecności pedagoga/psychologa lub dyrektora, zobowiązuje rodziców lub prawnych opiekunów do szczególnego nadzoru nad dzieckiem,
- jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub są bezradni i jeżeli szkoła wyczerpała dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych za zachowanie ucznia nie ulega poprawie – pedagog/psycholog powiadamia Sąd Rodzinny,
- jeżeli uczeń ukończył 18 lat, pedagog/psycholog informuje o tej sytuacji Wydział Edukacji właściwy dla stałego miejsca zamieszkania ucznia.

X. Zasady ewaluacji.

1. W procesie ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczego oraz Szkolnego Programu Profilaktycznego udział biorą uczniowie, rodzice, nauczyciele.
2. Na początku roku szkolnego dyrektor powołuje zespół ds. programu wychowawczego i programu profilaktycznego, który przygotowuje projekt tego dokumentu w postaci Planu Działań Wychowawczych zmodyfikowany na podstawie wniosków z ewaluacji oraz priorytetów szkoły i MEN – u.
3. Po każdym zakończeniu roku szkolnego Program Wychowawczy i Program Profilaktyczny może być modyfikowany w zależności od wniosków wynikających z ankiet ewaluacyjnych.
4. Zmiany w Szkolnym Programie Wychowawczym oraz Programie Profilaktycznym zatwierdzone są na posiedzeniach Rady Pedagogicznej, Rady Rodziców i Samorządu Uczniowskiego.

Sposoby ewaluacji:

Obserwacje i oceny zachowania.

Metody projekcyjne.

Obserwacja dokonań ucznia.

Ankiety.

Analiza wpisów do dziennika, dokumentów.

Rozmowy z rodzicami, wychowawcą, nauczycielami, z dziećmi.

